

Б.Н. Біль, к.м.н., кафедра оториноларингології Національної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, Київський міський центр ендоскопічної оториноларингології; А.С. Кушнір, Київська міська клінічна лікарня № 9

Ефективність пероральних цефалоспоринов III покоління в лікуванні запальних захворювань ЛОР-органів

Гострий параназальний синусит (ГПС) є поширеною патологією, з якою звертаються хворі для надання амбулаторної або стаціонарної отоларингологічної допомоги. У переважній більшості випадків ГПС є ускладненням гострої респіраторної вірусної інфекції.

Тривалий набряк слизової оболонки порожнини носа, порушення мукоциліарної активності в'язкого епітелію спричинюють блокаду вивідних отворів навколоносових пазух. Унаслідок порушення дренажу цих пазух виникає замкнене коло патологічних змін з появою гнійного ексудату. Серед етіологічних чинників ГПС найпоширенішими є *S. pneumoniae*, *H. influenzae* та *M. catarrhalis*.

Основним напрямом лікування запальних захворювань навколоносових пазух і глотки є етіотропна антибактеріальна терапія, що забезпечує відновлення стерильності навколоносових пазух, запобігає розвитку ускладнень і хронізації захворювання.

Препаратами вибору для лікування хворих на гострі гнійні синусити та гострі тонзиліти є β-лактамі антибіотики, насамперед захищені пеніциліни й цефалоспорины. Протягом останніх десятиліть все більше дослідників відзначають зниження ефективності застосування похідних пеніциліну та цефалоспоринов I-II покоління в лікуванні запальних захворювань ЛОР-органів. Значною мірою це пов'язано з антибіотикорезистентністю *S. pneumoniae* і *H. influenzae*.

Одним з антибіотиків, що може призначатися емпірично хворим з запальними захворюваннями ЛОР-органів, є пероральний цефалоспорин III покоління Цефпотек 200 («Нобель», Туреччина), що містить 200 мг цефподоксиму проксетилу.

Останній виявляє виражену антибактеріальну дію щодо *S. pneumoniae*, метицилінчутливого *S. aureus*, *S. saprophyticus*, *S. pyogenes*, *S. agalactiae*, а також вищу, ніж амоксицилін, амоксицилін/клавуланат та цефалоспорины II покоління, активність *in vitro* стосовно грамнегативних *H. influenzae*, *M. catarrhalis*, *Enterobacteriaceae*, *N. gonorrhoeae* (Gian Carlo Schito et al. The British Society for Antimicrob. Chemother., 2002). Цефподоксим стійкий до дії більшості β-лактамаз мікроорганізмів.

Цефподоксим проксетил належить до проліків, у тонкому кишечнику він деетерифікується та перетворюється на активний метаболіт цефподоксим, що зменшує ризик розвитку дисбактеріозу кишечника. Максимальна концентрація в плазмі крові досягається через 2-3 год після перорального прийому Цефпотеку 200 і зберігається протягом 12 год, що дозволяє прийом препарату 2 рази на добу.

У зв'язку з хорошим профілем безпечності препарату Цефпотек 200 немає необхідності в корекції дози для осіб із захворюваннями печінки, пацієнтів похилого віку. Важливими ознаками Цефпотеку 200 є низький рівень медикаментозних взаємодій. Дозова доза цефподоксиму проксетилу в більшості випадків становить 400 мг у 2 прийоми з інтервалом 12 год.

Мета дослідження – визначити ефективність антибактеріальної терапії препаратом Цефпотек 200 у разі запальних захворювань ЛОР-органів.

Матеріали та методи

Нами було обстежено 123 хворих віком від 16 до 64 років: 53 пацієнти з гострим гнійним

гайморитом, 50 хворих із паратонзиллярними абсцесами та 20 осіб, яким проводили оперативне втручання – підслизова резекція перетинки носа. Серед хворих на гострий гнійний гайморит 25 осіб увійшли до основної групи, 28 – до контрольної. 3 паратонзиллярним абсцесом в основній і контрольній групах було по 25 осіб. Як в основній, так і в контрольній групах захворювання мали середньоважкий ступінь. Кількість пацієнтів після підслизової резекції перетинки носа в основній і контрольній групах була однаковою – по 10 осіб. Усі хворі були обстежені з використанням клінічних, об'єктивних отоларингологічних, ендоскопічних досліджень ЛОР-органів, рентгенографії придаткових пазух носа, лабораторних методів.

Усім пацієнтам проводили комплексне лікування, характер якого залежав від стадії захворювання. Антибактеріальна терапія включала призначення в основній групі препарату Цефпотек 200 по 1 таблетці 2 р/добу протягом 7 днів, у контрольній – внутрішньом'язовою ін'єкцією цефтріаксону по 1 г 2 р/добу протягом 7 днів. Хворі основної та контрольної груп отримували також патогенетичну (деконгестанти, муколітичні, протизапальні, десенсибілізуючі, протинабрякові засоби, антисептики для обробки слизової оболонки ротоглотки), симптоматичну та фізіотерапію.

У всіх пацієнтів із синуситом основної та контрольної груп виконували пункцію гайморових пазух. Хворим із паратонзиллярними абсцесами проводили розтин і дренування гнійника.

Для визначення динаміки захворювання оцінювали суб'єктивні відчуття пацієнта (зникнення закладеності носа, покращення носового дихання і ковтання, припинення виділень, зникнення болю в проекції пазух і в горлі, нормалізація температури тіла, поліпшення загального стану), а також об'єктивні показники: зменшення гіперемії, інфільтрації слизової оболонки порожнини носа, піднебінних мигдаликів, дужок і м'якого піднебіння, зникнення тризму, очищення носових ходів і порожнини абсцесу від гнійних виділень, дані рентгенологічних і лабораторних досліджень. Клінічну ефективність лікування хворих із ГПС визначали за шкалою бальної оцінки клінічних симптомів до та після лікування (Г.Д. Тарасова, 2000).

Результати

На фоні антибіотикотерапії з використанням Цефпотеку 200 санація гайморових пазух у більшості хворих на ГПС відбулася на 5-й день лікування. На 7-му добу від початку терапії зникнення об'єктивних ознак запального процесу, що свідчило про одужання пацієнтів із ГПС, відзначено у 92% хворих основної групи порівняно із 78,5% учасників контрольної.

Аналіз отриманих даних свідчив про те, що у хворих із паратонзиллярними абсцесами, які отримували в комплексному лікуванні Цефпотек 200, швидше нормалізувалася фарингоскопічна картина. Зокрема, на 2-3-тю добу лікування нормалізувалася температура тіла і зникав біль у горлі. Порожнина абсцесу очищався в середньому на 3-тю добу, після чого хворих виписували зі стаціонару

під амбулаторний нагляд. Таким чином, тривалість перебування в стаціонарі пацієнтів основної групи, які приймали Цефпотек 200, скорочувалася в середньому на 2 доби.

Хворим після підслизової резекції перетинки носа Цефпотек 200 призначали з метою профілактики післяопераційних запальних ускладнень. Пацієнти приймали Цефпотек 200 протягом 2 днів, коли порожнина носа була затампована, а також ще 3-4 доби після видалення тампонів. У жодному випадку бактеріальних ускладнень не спостерігалося. На 3-тю добу після проведеної операції значно покращувалося самопочуття пацієнтів, нормалізувалася температура тіла. Під час оцінки результатів лікування за об'єктивними показниками нормалізацію або значне покращення риноскопичної картини спостерігали на 5-6-й день після видалення тампонів, що приблизно відповідало строкам одужання хворих у контрольній групі.

Повне клінічне одужання спостерігалося в усіх пацієнтів, які отримували Цефпотек 200; жодних побічних дій чи ускладнень не відзначено. Водночас хворі контрольної групи скаржилися на дискомфорт під час ін'єкції цефтріаксону, болючість у місці введення.

Б.Н. Біль

На основі цих спостережень можна стверджувати, що в пацієнтів із ГПС та паратонзиллярними абсцесами, які приймали Цефпотек 200, ліквідація запального процесу відбувалася в коротші строки.

Висновки

- Препарат Цефпотек 200 завдяки широкому спектру дії і вираженій бактерицидній активності щодо збудників гострих запальних захворювань ЛОР-органів забезпечує високу ефективність лікування цих захворювань.
- Використання перорального цефалоспорины Цефпотек 200 дозволяє уникати внутрішньом'язового введення антибіотиків, яке для багатьох пацієнтів є дискомфортним.
- Цефпотек 200 можна вважати препаратом вибору в лікуванні запальних захворювань ЛОР-органів, оскільки за ефективністю він не поступався цефтріаксону, однак порівняно з останнім характеризувався більшою безпечністю та зручністю застосування.

Список літератури знаходиться в редакції.

Цефпотек 200

Цефподоксима проксетил 200 мг №14, 20

Пероральний цефалоспорин III покоління

- » Препарат вибору в лікуванні інфекцій ЛОР органів, дихательних і мочевиводящих путей, кожи и мягких тканей¹
- » Доказанная клиническая эффективность цефподоксима, сопоставимая с цефтриаксоном и амоксициллином/клавуланатом^{2,3}
- » Высокий профиль безопасности и комфорта¹⁻³

Комфортное лечение без инъекций!

Литература: 1. David H et al., The Sanford Guide to Antimicrobial Therapy, 2009. 2. Zuck P et al., J Antimicrob Chemother, 1990 Dec; 26 Suppl E:71-7. 3. Polonovski JM et al., Presse Med, 2006 Jan; 35:33-8.

За дополнительной информацией обращайтесь в Представительство «Нобель Илч»: Украина, 04074, г. Киев, ул. Автозаводская, 2, 2 корпус, 8 этаж

Тел.: +38 (044) 586-20-64, факс: +38 (044) 586-20-65. www.nobel.com.ua • www.nobel.com.tr

Информация для специалистов